

Nézzenek ki az ablakon!

Tompa Imre interjúja

Hogyan vélekedik a szociológus a miniszterelnök úr minapi beszédéről, amelyben a Don-kanyarnál elpusztult II. magyar hadsereg erkölcsi és hazafias helytállását mint pozitív példát idézte a nyilvánosság elé? Az ELTE Szociálpszichológiai Tanszékének docense, Csepli György (akinek egyik kutatási területe a nemzettudat világa) kemény szavakkal reagált az Antall-beszéd kitételeire.

- Ha ez igaz, és a miniszterelnök tényleg példaértékűnek nevezte azt a morális-nemzeti összetartást, amely a Don-kanyarban harcoló II. magyar hadsereget jellemezte, akkor ez egy háborús kormány, háború nélkül!... – mondja Csepli György. – Ki kellene nézni a Parlament üvegablakain, be kellene kapcsolni néhány nyugati tévécsatornát, avagy esetleg sétálni kellene egyet Bécsben a Kärtnerstrassén, mindjárt föltűnne, hogy itt valami nem stimmel! Ez a történelmi értékelés a mostani helyzet végzetes félreértése. A Don-kanyar hazafisága nem volt hazafiság, és semmi köze nem volt a magyarsághoz. Az a helyzet egy politikai számítás következménye volt, amely politikai számítás, megengedem, valóban úgy nézett ki, hogy vagy a német, vagy a szovjet. De egyszerűen nem látom a párhuzamot az akkori és a mai helyzet között. Nem látom be, mi köze lenne a mai alternatívának (fel fog-e zárkózni az ország Nyugat-Európához vagy sem) ahhoz a katasztrofális helyzethez, amely Teleki Pált öngyilkosságba hajszolta. Ha egyáltalán hazafiságról kell ma beszélünk, az a hazafiság nagyon békés kell hogy legyen, nagyon európai kell hogy legyen, nem a rombolásban kell hogy jeleskedjen, hanem az építésben; és nem másnak a kioktatásában, hanem az önvizsgálatban kellene megnyilvánulnia. Azt kell mondjam: ha a miniszterelnök valóban ilyeneket mondott, akkor ennek a kormánynak semmi köze ehhez az országhoz. Ez nem az első kormány, amely ennyire ellendül az ország közhangulatától. Nyilvánvaló, hogy a Bárdossy-kormány is legalább ennyire el volt szakadva az országtól.

Nem lehet s, erkölcstelen háborús analógiát felhozni a mai - lényegében - békés helyzetben. Ez több mint hiba: véleményem szerint bűn. Ez azt mutatja, hogy szerencsétlen kormány ostromlott várnak képzele magát. Én jogilag elfogadom legitimnek ezt a kormányt, de két év múlva lesznek a választások, még két ilyen beszédet elmondanak, s megbuknak.

Hála istennek van politikai felelősség, s van olyan, hogy demokratikus berendezkedés. A miniszterelnök úr nem írta alá a Demokratikus Chartát. Jó oka lehetett, hogy ne írja alá, s én boldog vagyok, hogy ezt nem tette meg. Két év múlva tehát jönnek a választások, majd meglátjuk, mindennek mi lesz a következménye - mondotta a szociológus.